

KONU

33

GASTROİNTESTİNAL ACİLLER

Doç. Dr. Dr. Ayfer Bayındır Çevik,
Prof. Dr. Nermin Olgun

GİRİŞ

Gastrointestinal bir sorunla acil bölüme gelen hastada yutma güçlüğü, şiddetli kusma, birçok nedene bağlı olarak gelişen akut karın ağrısı, diyare ve kanamalar yaşamı tehdit edicidir. Bu nedenle çoğu vaka acil ya da önemli triyaj sınıflandırması içinde düşünülmelidir.

Acil ünitelerine başvuran hastalarda gastrointestinal sorunların tanınması ve girişimleri dikkatli bir şekilde yapılırsa çoğu gastrointestinal acil durumu tedavi etmek veya kontrol altına almak olasıdır.

GASTROİNTESTİNAL SORUNLAR

Yutma Güçlüğü (Disfaji)

Orofarenks, larinks ve üst özofagus sfinkter fonksiyonlarının etkilendiği hastalıklara bağlı oluşur. Hasta genelde sternum arkasında veya boğazında takılma hissinden şikayet eder. Özofageal disfajide bazı önemli noktalara dikkat etmek gerekir. Semtomlar sıvı ve/veya katı yiyeceklerin hangisi ile ortaya çıkmaktadır? Sternum arkasında yanma hissi eşlik ediyor mu? Yutma eyleminin başlangıcında mı gerçekleşiyor? Bu soruların yanıtları disfaji etyolojisinin belirlenmesinde önemlidir. Mekanik ve yapısal lezyonlara bağlı (özofajit, malign tümörler vb.) olabileceği gibi motilite hastalıklarına (akalazya, skleroderma ve diffüz özofageal spazm) bağlı özofageal disfaji de gelişebilir. Bir yabancı cisme bağlı olarak ortaya çıkmışsa ani ve şiddetli gelişir. Acil tedaviyi gerektirir. Kanser gibi ciddi bir hastalığa bağlı ortaya çıktığında hastanın uzun süreli yutamaması, akciğerlere yiyecek ve tükürük aspirasyonu tehlikesine yol açabilir. Bu durumda mutlaka acil girişimler uygulanmalıdır.

Dispepsi

Yemeklerden sonra midede dolgunluk, basınç hissidir. Bulantı, ağrı, karın bölgesinde hassasiyet, gerginlik, şişkinlik görülebilir. Nedenleri psikolojik olabildiği gibi bazı durumlarda tanımlanamamaktadır. Bazı hazımsızlıkların ise yemek ile ilişkisi vardır. Mide ülseri, mide kanseri, gastritler, safra kesesi yolları ve hastalıklarında hazımsızlık gelişmektedir.

Pirozis - Yanma Hissi

Pirozis sternum altında ya da epigastrik bölgede hissedilen yanma duygusudur. Mideden özofagusa geri gelen ve midenin asidiyle temas etmiş olan besinlerin özofagusun bu bölgesindeki mukozayı uyarmasına bağlıdır. Bu uyarı özofagus kaslarını şiddetli kasarak ağrıya neden olabilir.